

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden suunnitelma 2026-2030

HÄMEENLINNA

Sisällys

Johdanto.....	3
Hämeenlinnan väestö.....	4
Terveys.....	5
Koulutus ja oppiminen.....	6
Ääni kuuluville yhteiskunnassa.....	7
Sosiaaliset yhteydet ja suhteet.....	8
Henkilö-kohtainen toiminta ja työ sekä aineellinen elintaso.....	9
Ympäristö.....	10
Turvallisuuden tunne.....	11
Suunnitelman tekemisessä on hyödynnetty seuraavia tietolähteitä.....	12

Johdanto

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä Hämeenlinnassa ohjaa Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen suunnitelma 2026–2030 (myöhemmin suunnitelma). Suunnitelma on tehty ottamalla huomioon kaupunkistrategian linjaukset. Kaupunkistrategian toimeenpanon edellytyksiin on kirjattu sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys, jota toteutetaan tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Tämä suunnitelma osaltaan määrittelee strategian linjauksia sosiaalisesta ja kulttuurisesta kestävydestä. Suunnitelman pohjalta laaditaan vuosittain hyvinvointiraportti ja kerran valtuustokaudessa tehdään hyvinvointikertomus. Raportoinnissa hyödynnetään laajaa joukkoa kansallisia ja paikallisia indikaattoreita, joista osa on nähtävillä esimerkinomaisesti tässä suunnitelmassa.

Suunnitelman valmisteluun on osallistunut kaupunkiorganisaation toimijoita, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston edustajia. Lisäksi suunnitelman sisällössä on otettu huomioon kansalliset ja paikalliset tietolähteet.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (myöhemmin HYTETU) edistäminen on kunnan perustehtävä. Kunnan laaja-alainen HYTETU-edistämistyö on toimialarajat ylittävää, kaikille elämänalueille ulottuvaa

toimintaa. HYTETU-työ kohdistuu kaikkiin ikäryhmiin, pohjautuu tietoon ja on taloudellisesti ja toiminnallisesti vaikuttavaa toimintaa. Parasta HYTETU-työtä ovat laadukkaat peruspalvelut. HYTETU-työn yksi lähtökohta on yksilön oma vastuu.

Suomen kunnissa on käynnissä suunnitelmatyöhön liittyvä toimintatavan muutos. Useampi kunta on osin luopumassa erilaisista erillissuunnitelmista, ja teemallisesti toisiaan yhdistäviä suunnitelmia yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi. Niin on myös tehty Hämeenlinnassa. Tämä suunnitelma pitää sisällään esteettömyys- ja saavutettavuussuunnitelman, suunnitelman ikääntyvän väestön tukemiseksi ja ehkäisevän päihdetyön suunnitelman. Omina, selkeästi hyvinvointiin teemallisesti liittyvinä, suunnitelmia tai ohjelmia on toistaiseksi Kaikkien Hämeenlinna - yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, Lapsiystävällinen Hämeenlinna –ohjelma (lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma) sekä Liikkuva Hämeenlinna –ohjelma.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden monimuotoisen kokonaisuuden vuoksi Hämeenlinnassa HYTETU-työn viitekehyyksiksi on valittu Stiglitzin malli, joka jäsentää hyvinvoinnin kahdeksaan osa-alueeseen (terveys, ääni kuuluville yhteiskunnassa, koulutus ja oppiminen, henkilökohtainen toiminta ja työ, sosiaaliset yhteydet ja suhteet,

aineellinen elintaso, ympäristö, turvallisuus). Tämä suunnitelma on valitun viitekehyyksen mukaisesti jaettu kahdeksaan hyvinvoinnin osa-alueeseen. Jokaisen osa-alueen kohdalle on kirjattu valikoidusti kunnan toimintoja, joilla edistetään osa-alueen myönteistä kehitystä. Suunnitelma ei käsittele hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta eri väestöryhmien näkökulmasta. Suunnitelmassa kuvataan niitä toimintoja, joilla edistetään sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden saavuttamisessa kaikissa väestöryhmissä.

Kaupunkistrategian mukaisesti Hämeenlinna tehdään uusi strateginen ohjelma, Turvallisuuden Hämeenlinna. Yksi tämän suunnitelman hyvinvoinnin osa-alueista on turvallisuuden tunne. Turvallisuutta käsitellään tässä suunnitelmassa lähinnä arjen turvallisuutena ja se osaltaan täydentää Turvallisuuden Hämeenlinna –ohjelmaa.

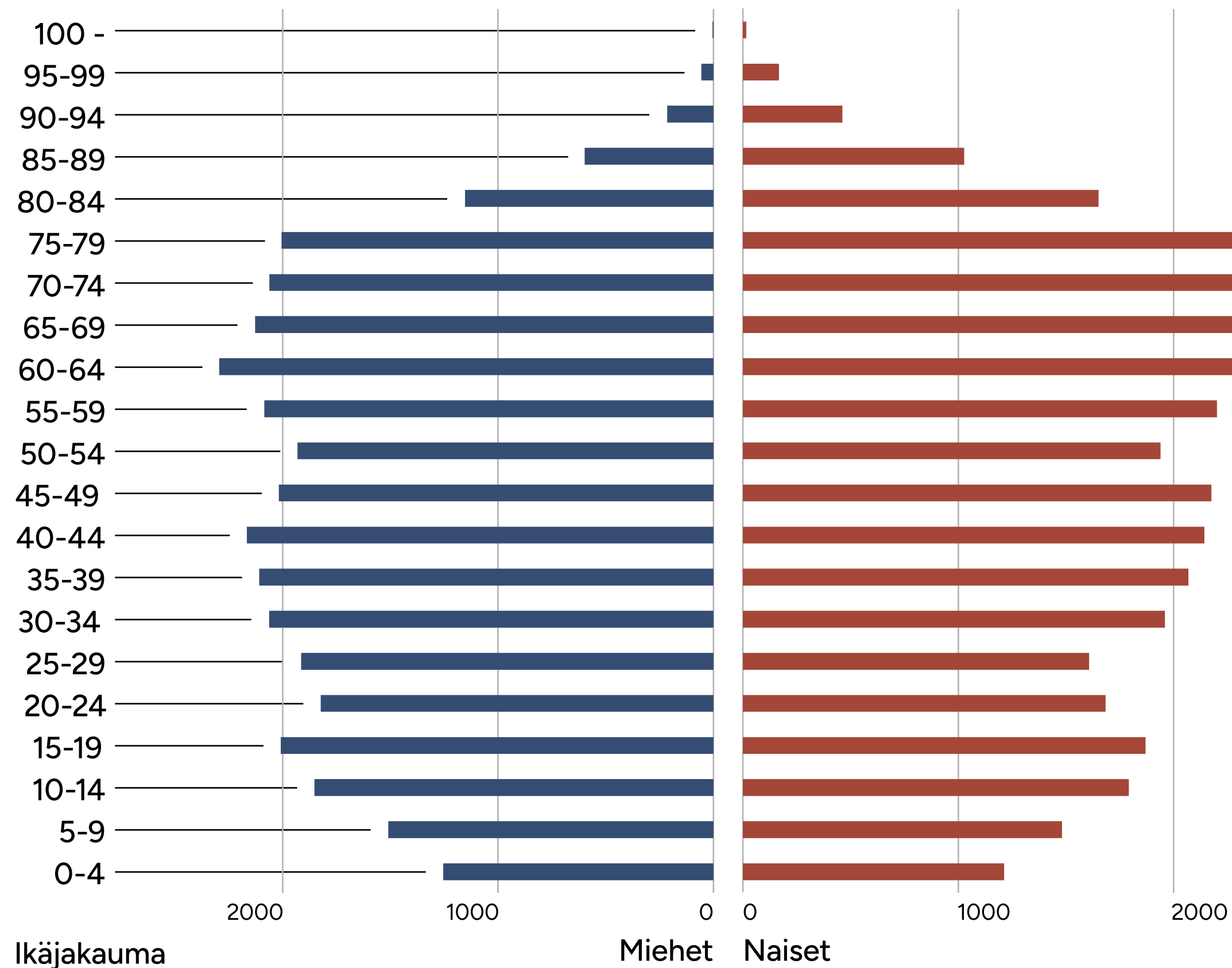
HYTETU-työssä onnistuminen vaatii monialaista yhteistyötä. Asukkaiden ja asiakkaiden näkökulmasta myönteistä on se, että Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja kaupungin hyvinvointityön tavoitteet ovat samansuuntaisia. HYTETU-työssä onnistuminen vaatii myös yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden ja seurakuntien sekä oppilaitosten kanssa.

Erityisenä haasteena HYTETU-edistämistyössä on väestöryhmien välisten erojen kasvu. Tässä työssä onnistuminen vaatii pitkäjänteistä työtä kuntapalveluissa sekä toimivaa yhteistyötä eri yhteistyökumppaneiden kanssa kaikilla hyvinvoinnin osa-alueilla.

Hämeenlinnan väestö

Väestöpyramidi

(luvut ennakkotieto 2025)

Lukunostoja

Luvut ovat vuodelta 2024 tai 2025.
(Koko maa suluissa)

27,7 % (23,8 %)
65 vuotta täyttäneet

16,6 % (17,7 %)
Lasten osuus väestöstä

11,7 % (11,9 %)
Työttömyysaste

7,7 % (10,8 %)
Vieraskielisten osuus

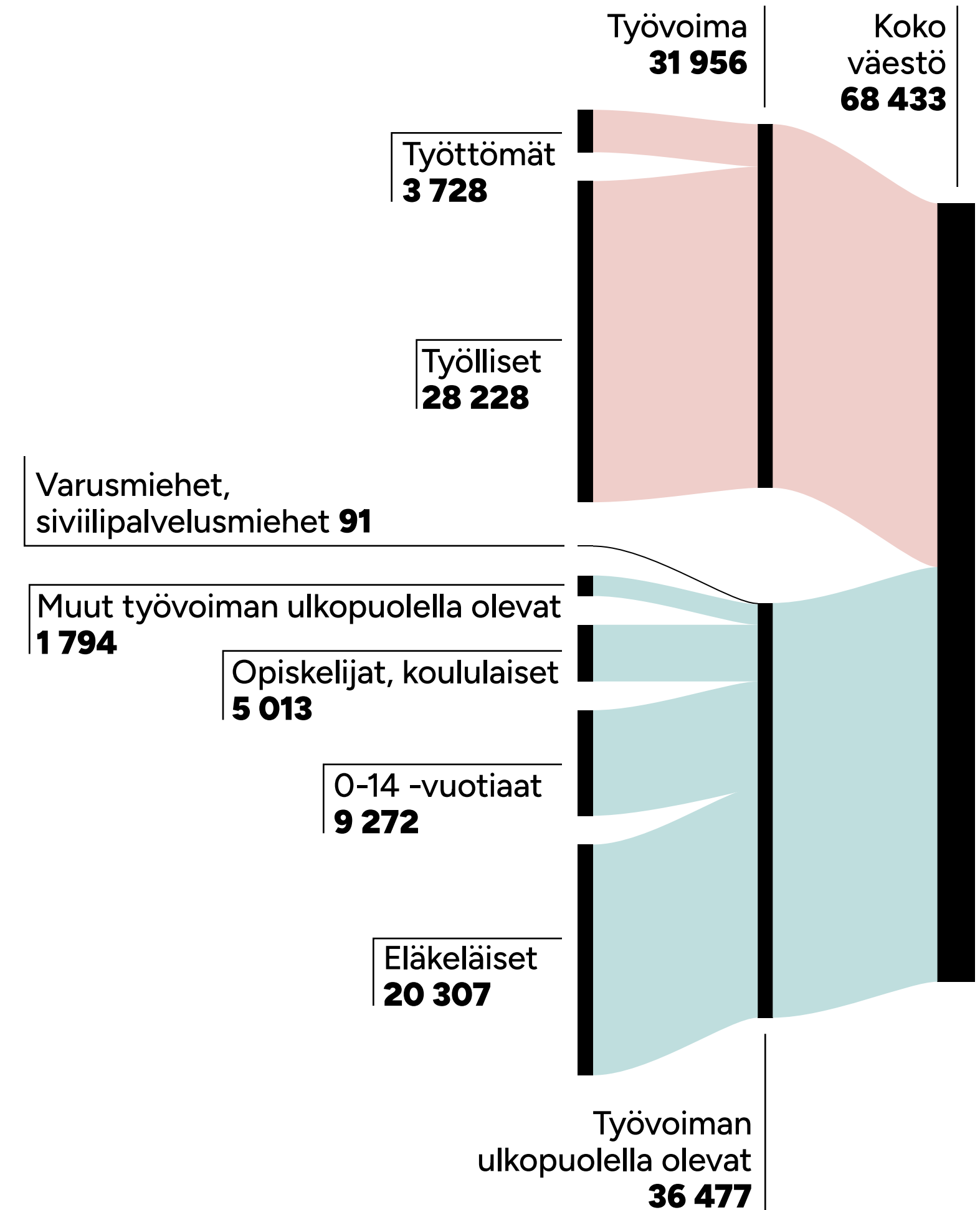
4 % (4,5 %)
Täysi-ikäisten opiskelijoiden osuus

26,5 % (24,0 %)
Yhden vanhemman perheiden osuus lapsiperheistä

2,6 % (2,6 %)
toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet

Väestön pääasiallinen toiminta

(luvut: 31.12.2024)

Terveys

Esimerkki-indikaattorit

- Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, lapset ja nuoret
- Onnelliseksi itsensä kokevien osuus, työikäiset ja ikäihmiset
- Pystyy osallistumaan itseään kiinnostaviin kulttuuritoimintoihin ja – tapahtumiin, työikäiset ja ikäihmiset
- Pääsee omin avuin kauppaan, ikäihmiset
- Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, nuoret
- Juo itsensä humalaan vähintään 2-4 kertaa kuukaudessa, työikäiset ja ikäihmiset
- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus, työikäiset ja ikäihmiset

Mielen hyvinvointi ja henkinen kriisinkestävyys

Toiminnassa hyödynnetään tutkitusti vaikuttavia menetelmiä ja vahvistetaan lasten ja nuorten positiivista minäkuvaa. Lasten ja nuorten rauhoittumisen taitojen kehittymistä edistetään. Kännykätöntä peruskoulua kehitetään ja jaetaan tietoa digilaitteiden käytön suosituksista. Nuorten aikuisten mielen hyvinvointia tuetaan mahdollistamalla Walk in -terapia Ohjaamalla. Kaikenikäisten kohtaamisissa huolet otetaan puheeksi varhaisessa vaiheessa. Perheiden hyvinvointia vahvistetaan tukemalla vanhemmuutta lasten ja nuorten perheissä. Oma Hämeen kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi arkitiimien kautta.

Tasapainoiset elintavat ja elämänhallinta

Lapsiystävällinen Hämeenlinna -toimintakulttuuria edistetään arjessa. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa toteutetaan Liikkuvat-kokonaisuuksia ja osa henkilöstöstä osallistuu liikuntaneuvontakoulutukseen. Perheille ja oppilaille tuotetaan ajantasaista tietoa harrastusmahdollisuuksista. Oppilaiden osallistumista kouluruokailuun lisätään. Peruskouluissa toteutetaan päihdekasvatussuunnitelmaa ja nikotiinipuuttumismallia osana terveellisten elintapojen vahvistamista.

Kaupungissa edistetään liikunnallista elämäntapaa esimerkiksi tarjoamalla työttömille maksuttomia uimahallivuoroja ja matalan kynnyksen liikuntaryhmiä sekä madaltamalla harrastamisen aloittamisen kynnystä. Laaja ja laadukas liikuntapaikkaverkosto pidetään hyvässä kunnossa, lähiluontoa vaalitaan ja asukkaille tiedotetaan luonto- ja liikuntapaikoista. Erytisryhmien tarpeet otetaan huomioon liikunnan edistämiseksi, tätä tukemaan laaditaan soveltavan liikunnan ohjelma. Lisäksi kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaa päivitetään. Hämeenlinnan kaupunki edistää kaikenikäisten liikkumista Toimintakykyinen Suomi julkilausuman mukaisesti.

Ehkäisevää päihdetyötä toteutetaan eri ikäryhmille ja edistetään ikäihmisten osallisuutta kehittämällä, tukemalla ja järjestämällä erilaisia ryhmätoimintoja asukkaiden hyvinvoinnin ja toimintakyvyn tukemiseksi.

Kulttuurihyvinvointi

Kaupunki mahdollistaa moniääniset tilaisuudet sekä tarjoaa erilaisia paikkoja luovuuden toteuttamiseen. Kaupungin omat kulttuurilaitokset osallistuvat kulttuurihyvinvoinnin edistämiseen. Kulttuuripalveluita viedään aktiivisesti kuntalaisten luo ja toimintaa vahvistetaan järjestämällä kulttuurikäräjät sekä tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia eri ikäisille. Kaupunki tiedottaa kattavasti maksuttomasta kulttuuritarjonnasta ja toteuttaa

välitilakonseptia elävöittääkseen ympäristöjä sekä myöntää minipilotti-avustuksia toimijoille.

Kaupunki edistää asukkaiden kulttuurihyvinvointia järjestämällä monipuolisia ja saavutettavia kulttuuripalveluita. Kirjastot kehittävät tapahtumallisuutta pääkirjastojen ohella myös lähikirjastoissa. Kulttuurikeskus ARX tarjoaa kuntalaisille laajasti lastenkulttuuria ja sen yhteydessä toimiva HÄX mm. syrjäytymisvaarassa oleville nuorille suunnattua kulttuuritoimintaa.. Vapaaehtoistoiminnan avulla tuetaan ikääntyvien osallistumismahdollisuuksia kulttuuripalveluihin. Kaupunki myöntää tapahtumalupia ja käyttöoikeuksia alueille sekä tukee tapahtumia tapahtuma- ja markkinointiyhteistyösopimusten avulla sekä sujuvoittamalla lupaprosesseja.

Kulttuuritoiminnot edistävät yhteisöllisyyttä, dialogia eri asukasryhmien välillä ja kaupungin moninaisuutta.

Koulutus ja oppiminen

Esimerkki-indikaattorit

- Kokee kouluinnostusta, lapset ja nuoret
- Hyvien ja keskitasoisten lukijoiden osuus, lapset ja nuoret
- Vaikeuksia kirjoittamista vaativissa tehtävissä, nuoret
- Vaikeuksia suullisessa esiintymisessä, nuoret
- Poissaolomerkinnät/ oppilas oppitunteina, lapset ja nuoret
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 vuotiaat

Oppivat lapset ja nuoret

Kaupungissa vahvistetaan lasten ja nuorten kielellisiä valmiuksia, edistetään lukutaitoa ja lisätään vapaa-ajan lukemista esimerkiksi Lukutaitohankkeen avulla. Lasten ja nuorten itsetuntoa oppijana tuetaan ja heitä rohkaistaan olemaan aktiivisia toimijoita omassa arjessaan. Koulupoissaoloihin puututaan systemaattisesti ja tuetaan koulupudokkuuden vähentämistä.

Koululaisten kulttuuripolkua ja tieto- ja viestintäteknologiastrategiaa toteutetaan suunnitelmallisesti. Lisäksi ylläpidetään ja vahvistetaan kohtaamisen kulttuuria. Perheiden kasvatustehtävää tuetaan varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja huoltajien yhteistyöllä.

Kaupungissa tarjotaan päiväkotien luontoryhmiä ja toteutetaan koululaisten ympäristö- ja ilmastokasvatusta sekä metsäpäiviä. Leikkipaikkojen yhteydessä annetaan luontoneuvontaa.

Elinikäinen oppiminen

Kirjasto opastaa käyttämään olemassa olevia materiaaleja, ohjelmistoja ja sähköisiä työkaluja sekä tarjoaa luentoja, työpajoja, tapahtumia, näyttelyjä ja monipuolisia oppimistiloja ja -laitteita. Digiopastusta tarjotaan kaikille asukkaille. Kansainvälisten asukkaiden palvelut tarjoaa monikielistä yhteiskuntaorientaatiota kotoutumisen alkuvaiheessa sekä kieli- ja työelämävalmennusta. Työllisyyspalvelut järjestää työllistymiseen tähtäävää

valmennusta ja lyhytkestoista koulutusta, toteuttaa opinnollistettuja työpajoja ja tukee oppisopimuskouluttautumista. Vapaaehtoiskeskus Pysäkki järjestää ikäihmisille erilaisia ryhmätoimintoja ja tarjoaa vapaaehtoisille koulutusta. Asukkaiden arjen valintojen tueksi tarjotaan ilmasto- ja ympäristöneuvontaa.

Ääni kuuluville yhteiskunnassa

Esimerkki-indikaattorit

- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen
- Luokassa uskaltaa sanoa mielipiteensä, lapset
- Voi vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee, nuoret
- Suhtautuu myönteisesti tulevaisuuteen, työikäiset ja ikäihmiset
- Kokee voivansa vaikuttaa yhteisiin asioihin, työikäiset ja ikäihmiset
- Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa

Asukkaiden vaikuttamis- mahdollisuudet ja osallisuus

Kaupungissa kuullaan lapsia ja arvioidaan lapsivaikutuksia päätöksenteossa, erityistä huomiota kiinnitetään haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin. Toimintaa tuetaan ja vuorovaikutusta ylläpidetään vaikuttamistoimielinten, kuten vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston kanssa. Nuorisovaltuuston edustajat osallistuvat lautakuntatyöskentelyyn. Nuorten aikuisten Nuorten ääni -vaikuttajaryhmä kokoontuu Ohjaamolla. Yläkouluissa järjestetään vuosittain vaikuttamisen V-päivät ja vaalivuosina Nuorten vaalit. Lasten ja nuorten vaikuttamisen polkua ylläpidetään. Kouluissa toteutetaan oppilasagenttitoimintaa ja huoltajien osallisuutta pyritään vahvistamaan.

Kaupunki uudistaa palautejärjestelmää, osallistaa kuntalaisia ja sidosryhmiä erilaisin kyselyin ja toteuttaa kaavoituskatsauksia. Yhteiskäyttöisiä tiloja tarjotaan omaehtoiseen toimintaan ja vuorovaikutteista keskustelukulttuuria edistetään muun muassa erätaukokeskusteluilla. Osallistavaa budjetointia toteutetaan. Kotofoorumeissa edistetään moninaisuutta ja hyviä väestösuhteita.

Yhteistyö järjestöjen ja muiden yhteisöjen kanssa

Kaupungissa myönnetään järjestöavustuksia ja minipilottirahoitusta sekä toteutetaan yhteistyöhankkeita ja verkostoyhteistyötä muun muassa SILTA-yhteistyöverkostojen, vanhustyön verkoston, vapaaehtoistoiminnan verkoston, seuraparlamentin, seurakuntien ja oppilaitosten kanssa.

Sosiaaliset yhteydet ja suhteet

Esimerkki-indikaattorit

- Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
- Tulee hyvin toimeen koulukavereiden kanssa, lapset
- Voi keskustella asioistaan vanhempien kanssa usein tai melko usein, lapset ja nuoret
- Kokee, että on riittävästi ystävyyssuhteita, työkäiset ja ikäihmiset
- Kuuluu itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön, työkäiset ja ikäihmiset
- Tuntee itsensä yksinäiseksi

Yhteisöllisyyden edistäminen, yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy

Kaupungissa järjestetään ryhmätoimintaa ja pienryhmiä lapsille ja nuorille, työkäisille sekä ikäihmisille. Asukkaille mahdollistetaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja. Ohjaamon ja Vapaaehtoiskeskus Pysäkin toimintoja ylläpidetään ja kehitetään. Jokaisessa koulussa toteutetaan nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisäävää Askemat-ohjelmaa ja hyvinvoinnin vuosikelloa sekä koulukiusaamisen vastaista työtä vahvistetaan. Kouluissa toteutetaan välituntitoimintaa. Vuosittainen koulujen päätöstapahtuma vahvistaa myös osaltaan yhteisöllisyyttä ja ehkäisee syrjäytymistä.

Kaupunki edistää kohtaamisen kulttuuria, järjestää eri-ikäisiä yhdistäviä tapahtumia, ottaa huomioon yhteisöllisyyden kaupunkirakentamisessa sekä tarjoaa lähiliikuntapaikkoja.

Yhdenvertaisuus

Kaupungissa toteutetaan Kaikkien Hämeenlinna -yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman toimenpiteet osana arjen palveluita ja päätöksentekoa.

Henkilökohtainen toiminta ja työ sekä aineellinen elintaso

Esimerkki-indikaattorit

- Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa, lapset ja nuoret
- Kirjastokäynnit per asukas
- Taloudellinen huoltosuhde
- Työttömät, % työvoimasta
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä
- Huono taloudellinen tilanne, työikäiset ja ikäihmiset

Työllisyys

Kaupungin rooli on toimia sosiaalisesti kestävästi edistäen nuorten ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä ja työelämäosallisuutta. Kaupunki tarjoaa kesätyö- ja harjoittelupaikkoja sekä tetaikkoja sekä luo kannusteita tämän kohderyhmän työllistymiseen avoimille työmarkkinoille ja yrittämiseen.

Lisäksi kaupunki tekee työtä yritysten houkuttelemiseksi alueelle vahvistaakseen työllisyyttä ja elinvoimaa.

Harrastaminen ja vapaaehtoistoiminta

Kaupungissa tuetaan ikäihmisten arkea ja vapaaehtoisia Vapaaehtoiskeskus Pysäkin toiminnalla. Kaupunki tarjoaa monipuolisia Harrastus ihan lähellä -ryhmiä, kerhotoimintaa sekä liikuntalukkaritoimintaa. Kaupunki tarjoaa myös muita kulttuuri- ja taideharrastuksia, kuten Aimo-koulun tarjoamaa taiteen perusopetusta.

Asukkaille tiedotetaan eri-ikäisille sopivista harrastusmahdollisuuksista. Kaupunki järjestää ja tukee talkootoimintaa. Yhdistysten toimintaa mahdollistetaan tarjoamalla tiloja käyttöön.

Taloudellisten haasteiden huomioon ottaminen

Kaupungissa tarjotaan maksuttomia liikuntamahdollisuuksia ja eri elämäntilanteisiin

sopivia liikuntaetuksia, kuten seniorikortti, nuorisopassi, omaishoitajien liikuntakortti ja pilotoidaan soveltavan liikunnan etuutta. Pienituloisten kulttuurin harrastamista mahdollistetaan Kaikukortin avulla. Kesäisin järjestetään lapsiperheiden puistoruokailua.

Arvioidaan maksuttomien kuukautissuojien jakamisen kokeilun jatkoa yläkouluissa. Työnhakijoille järjestetään koulutusta omaehtoisena opiskeluna työttömyysetuudella. Nuorille aikuisille toteutetaan taloustaitoryhmiä, jotka tukevat arjen hallintaa taloudellisissa haastetilanteissa.

Ympäristö

Esimerkki-indikaattorit

- Kokee asuinympäristönsä esteettömäksi, työikäiset ja ikäihmiset
- Asuinympäristön siisteys edistää hyvinvointia, työikäiset ja ikäihmiset
- Hyödyntää lähiluontoa virkistytymiseen, työikäiset ja ikäihmiset
- Pääsee halutessaan helposti lähiluontoon, työikäiset ja ikäihmiset
- Kokee, että asuinalueella on tarpeeksi oleskelutiloja nuorille, nuoret
- Kokee epävarmuutta tulevaisuudesta ilmaston takia, työikäiset ja ikäihmiset

Esteettömyys ja saavutettavuus

Kaupungissa huolehditaan julkisten tilojen ja kulkureittien kunnossapidosta, erityisesti talvikunnossapidosta. Tehdään esteettömyyskatselmuksia sekä kehitetään uusi toimintamalli niiden toteuttamiseen. Asukkaille tiedotetaan esteettömistä ja osittain esteettömistä kohteista kaupungin internet-sivuilla. Kaupunki vie eteenpäin esteettömyyden erikoistason tavoiteverkon toteuttamista.

Palveluissa ja viestinnässä edistetään monikielisyyttä ja monikanavaisuutta, jotta tiedonsaanti ja osallistuminen ovat mahdollisimman saavutettavia kaikille.

Luontoyhteys

Ympäristön viihtyisyyttä lisätään järjestämällä tupakkaroskaamisen vastainen kampanja. Ylläpidetään puistoja laadukkaasti ja jätetään luonnontilaisia alueita. Suojelualueiden pinta-alaa ja luonnon monimuotoisuutta lisätään LUMO 26-36 ohjelman mukaisesti. Tuetaan lasten ja nuorten luontoaltistusta säilyttämällä luonnontilaisia alueita koulujen ja päiväkotien läheisyydessä. Kannustetaan asukkaita hyödyntämään lähiluontoa virkistytymiseen.

Vieraslajitorjunnasta huolehditaan ja ympäristöä elävöitetään lisäämällä katuvihreää, taskupuistoja, hidaskatuja ja pieniä hyötypuutarhoja eri puolille kaupunkia. Hämeenlinnan ilmasto-ohjelma päivitetään. Lapsille ja nuorille toteutetaan kestävän

elämäntavan opinpolkua, joka vahvistaa luontoyhteyttä ja kestävien valintojen omaksumista.

Asuminen, kaupunkiympäristö

Kaupungissa huolehditaan sujuvasta joukkoliikenteestä. Kaupunkilaisille tarjotaan ilmasto- ja energianeuvontaa sekä edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista. Asukkaille annetaan asumisneuvontaa. Kaupunki tekee asumisterveystarkastuksia ja toteuttaa sisäilmaprosesseja. LUMO-opas kannustaa kaupunkilaisia luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja lisäämiseen. Kaupungille laaditaan asumiskaupunkiohjelma.

Liikkumista tuetaan myöntämällä mikroliikennelupia. Leikkipaikkaohjelmaa toteuttamalla vahvistetaan viihtyisiä ja turvallisia asuinympäristöjä.

Turvallisuuden tunne

Esimerkki-indikaattorit

- Asuinalueensa turvalliseksi kokevat
- Tuntee, että koulussa on turvallinen olo, lapset ja nuoret
- Poliisin häiriöindeksi
- Kaatuminen viimeisen 12 kk aikana, ikäihmiset
- Rasismia tai itseen kohdistuvaa syrjintää kokeneet, työikäiset ja ikäihmiset
- Fyysistä väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet, työikäiset ja ikäihmiset

Digitaalisen ympäristön turvallisuus

Kaupungissa vahvistetaan digitaalisen ympäristön turvallisuutta tarjoamalla eri ikä- ja kohderyhmille mediakasvatusta ja digiopastusta. Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan edistämällä digilaitesuositusten toteutumista. Kokonaisuutena toimet vahvistavat kuntalaisten kykyä toimia sujuvasti ja turvallisesti muuttuvassa digitaalisessa ympäristössä. Tietoturvaa ja tietosuojaa kehitetään kaupungin omissa palveluissa.

Rakennetun ympäristön turvallisuus

Kaupungissa edistetään rakennetun ympäristön turvallisuutta edistämällä liikenne- ja työmaaturvallisuutta sekä varmistamalla, että julkiset tilat ovat turvallisia kaikkina vuodenaikoina eri käyttäjäryhmille. Kaupungin kohteissa lukitusjärjestelmiä uusitaan digitaaliksi sekä huolehditaan riittävästä valaistuksesta ja kameravalvonnasta, mikä lisää turvallisuuden tunnetta ja ehkäisee häiriöitä.

Lisäksi kaupunki ylläpitää ja kehittää julkisten tilojen turvallisuutta kokonaisuutena, jotta ympäristöt ovat toimivia, ennakoitavia ja turvallisia kaikille arjen käyttäjille.

Arkiympäristöjen turvallisuus

Kaupungissa edistetään arjen ympäristöjen sosiaalista turvallisuutta noudattamalla Turvallisemman tilan periaatteita. Ympäristöjen turvallisuutta kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa järjestämällä turvallisuuskävelyjä. Kaupungin tapahtumien turvallisuudesta huolehditaan järjestelmällisesti ja laaditaan tilojen yleiset käytösäännöt. Asukkaille tarjotaan ajantasaista tietoa oman turvallisuutensa edisteämisestä ja riittävästä varautumisesta. Kaupungissa toteutetaan monipuolisia ehkäisevän päihdetyön toimia. Perusopetuksessa kehitetään turvallisuuskulttuuria.

Suunnitelman tekemisessä on hyödynnetty seuraavia tietolähteitä

- Työpajat syksyllä 2025 ja keväällä 2026
 - Kaupunkirakenne
 - Sivistys ja hyvinvointi
 - Liikunta ja kulttuuri
 - Konsernipalvelut
 - Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja nuorisovaltuusto
- Hämeenlinnan HYTE-kysely
- Hämeenlinnan lasten ja nuorten hyvinvointikysely
- Kouluterveyskysely (THL)
- Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet
- NMI Digilukiseulan tulokset
- Häiriöindeksi (Poliisi)
- Tilastokeskus
- MOVE!-mittaustulokset (Opetushallitus)
- Työllisyysluvut (Työ ja elinkeinoministeriö)

Kuvat Miika Kangasniemi

